

Gıda ve Enerji Fiyatları İle BİST Pay Endeksleri Arasındaki Nedensellik İlişkisi

Causal Association between BIST Indices, Energy and Food Prices

Serkan ŞAHİN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İşletme Bölümü
Kahramanmaraş, Türkiye
orcid.org/0000-0002-1927-1092
serkansahin@ksu.edu.tr

Tuba ALAYBEYOĞLU

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Kahramanmaraş, Türkiye
orcid.org/0000-0003-3830-8089
tuba-alayby-2@hotmail.com.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı petrol ve gıda fiyatları ile Borsa İstanbul'da işlem gören sanayi sektörü ve gıda sektörü pay senedi fiyat endeksleri arasındaki ilişkinin Johansen eşbütünleşme ve Vektör Hata Düzeltme Modeli (VECM) kullanılarak incelenmesidir. Çalışma kapsamında, söz konusu faktörler arasındaki ilişki 1997:1-2016:4 dönemi için aylık veriler kullanılarak incelenmiştir. Johansen eşbütünleşme test sonucuna göre BİST 100, Sınai piyasa ve Gıda piyasa fiyat endeksleri ile petrol ve gıda fiyatları uzun dönemde birlikte hareket etmektedir. Çalışma kapsamında gıda ve petrol fiyatlarının uzun dönemde BİST endekslerini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak, söz konusu faktörler arasında kısa dönemli bir ilişkinin varlığına yönelik herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır. Önceki çalışmalar incelediğinde petrol fiyatlarının sanayi şirketlerinin pay senedi fiyatları üzerindeki etkisinin araştırmalara konu olmasına rağmen gıda sektörü üzerine yapılan bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Bu bağlamda çalışmanın literatürdeki bu eksikliği doldurarak konu üzerine çalışan araştırmacılara fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: BİST Pay Endeksleri, Petrol Fiyatları, Gıda Fiyatları, Eşbütünleşme, Vektör Hata Düzeltme Modeli

Abstract

The aim of this paper is to examine the relation between food prices, crude oil prices and BIST Industrials and Food Beverage indices using Johansen Cointegration and Vector Error Correction methods. The relation between these factors has been examined for the time period 1997:1-2016:4 using monthly data in this study. Johansen Cointegration results indicate that there is long run relation between between BIST 100, BIST Industrials, BIST Food and Beverage indices and Food and crude oil prices. It is found in this study that food and energy prices Granger cause BIST indices in the long run. However, we couldn't find any short run causality between these factors. Though

there are number of studies investigating the effects of crude oil pricess on BIST Indsutrial Index as far as we know, there is no study examining the effects of food prices on BIST indices. Hence, by filling this gap in literature, this study is expected to be usefuf for researhers working on this issue.

Keywords: *BIST Stock Indices, Crude Oil prices, Food Prices, Cointegration, Vector Error Correction Model.*